

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAVI

VE OKULA YARDIMCI

FELSEFE

&

DİN KÜLTÜRÜ VE

AHLAK BİLGİSİ

SORU BANKASI



**FenCebir®
Yayınları**

ANKARA

İÇİNDEKİLER

Felsefeyle Tanışma	1
Bilgi Felsefesi (Bilgi Türleri)	19
Bilgi Felsefesi (Doğruluk, Gerçeklik, Anlamlılık, Tutarlılık ve Geçerlilik)	23
Bilgi Felsefesi (Doğru Bilginin Ölçütleri)	25
Bilgi Felsefesi (Doğru Bilginin İmkânı Problemleri)	27
Bilgi Felsefesi (Bilginin Kaynağı ve Sınırları Problemi)	29
Varlık Felsefesi	39
Ahlak Felsefesi	53
Konu Kavrama Testi	65
Sanat Felsefesi	71
Din Felsefesi	81
Siyaset Felsefesi	85
Bilim Felsefesi	95
Konu Kavrama Testi	105
YGS Denemeleri	111
Açık Uçlu Sorular	115
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Kapak	123
İnsan ve Din	125
Allah İnancı	127
Temizlik ve İbadet	129
İslamda ibadetler	131
Hz. Muhammed'in Hayatı	133
Vahiy ve Akıl	137
Ahlak ve Değerler	141
Din ve Laiklik	145
Din, Kültür ve Medeniyet	149
Açık Uçlu Sorular	153

1. Çok gariptir; çağımızda işler o hale geldi ki felsefe, anlayışlı insanlar arasında bile, ne teorik ne pratik hiçbir faydası ve değeri olmayan boş ve kuru bir laf olup kaldı. Bence bunun sebebi, felsefenin ana yollarını sarmış olan safatalardır.

Bu parçadan hareketle felsefenin değeri olmayan boş bir laf olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çağın ihtiyaçlarına cevap vermemesi
- B) Felsefenin konusunun sadece insan merkezli olması
- C) Tümel olanın bilgisini elde etmeye çalışması
- D) Felsefenin faydalandığı ana alanın temelsiz ve geçersiz bilgilerle çevrilmesi
- E) Metafiziksel konuların içinde barındırması

2. Yalnızca hayvanlar durmaksızın vücutlarını besleyecek besini bulmakla uğraşırlar. İnsanların temel düşüncesi, ruhun gerçek besini olan bilgeliği aramak olmalıdır.

Bu parçaya göre insanı hayvandan ayıran en temel özellik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hisleri ile hareket etmesi
- B) Davranışlarında yararı gözetmesi
- C) Düşünmesi sayesinde bilgiyi araması
- D) İçgüdüsel olarak davranışlarını şekillendirmesi
- E) Fizyolojik ihtiyaçlarını temel alması

3. "Bütün zincirler biyolojik değildir, bazıları bizim eserimizdir ve kırılabilir."

Romain Gary'in bu sözünden hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İnsanın varlıksal yanı sadece bedeninden ibarettir.
- B) İnsanın düşüncesini şekillendiren şeyler geçmiş yaşantısından getirdiği izlerdir.
- C) İnsana ait var olan önyargıların bir kısmı fizyolojik bir kısmı da kendisinin oluşturduğu şeylerdir.
- D) İnsanoğlu kendi eliyle bazı düşünceleri şekillendirir.
- E) İnsan doğası gereği diğer canlılarla yaşayan organik bir canlıdır.

4. Filozof bilgiyi arayan, ona ulaşmak isteyen kişidir. Filozof, hayatın anlamını bulmaya çalışır. Edindiği bilgileri yetersiz bulur ve sürekli bir arayış içerisinde olur. Bu arayışında hep eleştiri yapar. İnsan yaşamını ilgilendiren her şey hakkında akıl yürütüp bunları felsefi problem konusu yapar, hatta apaçık ve doğru olduğunu bildiğimiz şeyleri bile sorgular.

Bu parçada anlatılanlara göre filozof için aşağıdakilerden hangisine varılamaz?

- A) Filozof, felsefeyle uğraşan ve daima bilgiye varmaya çabalayan kişilerdir.
- B) Filozofun en kıymetli ve önemli yanı eleştirel bir kafa yapısına sahip olmasıdır.
- C) Filozof sürekli bilgiyi kovalayan, sorup , araştıran kişidir.
- D) Filozof kişiler, hiç kimsenin konu olarak araştırmadığı şeyleri kendisine problem edinen kişidir.
- E) Filozoflar felsefe tarihi içinde kendi aralarında sürekli olarak çatışma yaşamışlardır.

5. Bilim-mantık keskinliğinden yoksun felsefe, ne denli güdükse, edebiyat ve sanattan uzak felsefe de o denli cansızdır. Felsefeye bilgi kadar bilgelik de, mantık kadar yaşam da gereklidir.

Parçada dile getirilenden hareketle, bu düşüncede olan bir düşünür için aşağıdakilerden hangisini savunması beklenir?

- A) Felsefe diye ortaya atılan bilginin akla dayandırıldığı kadar duyguya da dayandırılması gerektiği
- B) Metafiziksel konuları içeren bilgiden uzak durması gerektiği
- C) Bilgiye konu edinen temel şeyin insan olması gerektiği
- D) Felsefenin konusunun kaynağında Tanrısal öğelerin var olması gerektiği
- E) Kesin ve ideal olanın bilgisinin temellendirilmesi gerektiği

6. Teknik bilgi gibi, sanat bilgisi de beceri, yaratma ve üretim etkinliği olarak ortaya çıkar. Fakat sanat bilgisi yarar amacından ziyade, güzellik duygusuna hizmet eder. Sanat bilgisi, güzelliklerin ortaya konulması sırasında çıkan bilgidir. Sanatçı (özne), nesneye yönelerek onda gördüğü bir şeyi elindeki malzemede ifade etmeye çalışır. Sanatçı bu ifadesini müzikte, resimde, heykelde, edebiyatta, seramikte ve tiyatrodan açığa çıkarabilir.

Parçada anlatılanlara göre sanat bilgisi için özellikle aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?

- A) Sanat bilgisi teknik bilgi gibi bir ürün içermektedir.
B) Sanat bilgisi sanatçıya bağlı olarak şekillenmektedir.
C) Sanatın konusu evren, insan ve doğaya ait olanın kesin bilgisini elde etmektir.
D) Sanatın en önemli amacı, güzelin ortaya konulmasıdır.
E) Sanat bilgisi teknik bilgi gibi faydayı elde etmeye çalışır.

7. İnsanın aklını kullanması.
Bir alanı konu yapması.
Yöntem (deney ve gözlem) kullanması.
Sistemli ve düzenli olması.
Tutarlı ve geçerli olması.
Kanıtlanabilir ve denetlenebilir olması.
Nesnel; yani tarafsız bilgi olması.

Yukarıda özellikleri verilen bilgi türü aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Sanat bilgisi B) Dinsel bilgi C) Teknik bilgi
D) Bilimsel bilgi E) Felsefi bilgi

8. Formel bilimlerin incelediği alandaki varlıklar, doğa ve insan bilimlerinin varlık alanının aksine, zaman ve mekânda yer almazlar, örneğin; “ $2 + 2 = 4$ ” gibi bir matematik ifadesi zaman ve mekâna bağlı değildir. Mantığın geçerli çıkarımları da zaman ve mekâna bağlı olmadan daima geçerlidirler. Çünkü hem matematik hem de mantık tümünden gelimsel çıkarımları kullanırlar. Formel bilimlerin yöntemi, bir düşünme yöntemi olan tümünden gelimdir. Buna karşılık doğa ve insan bilimleri çoğunlukla deney, gözlem ve tümevarım yöntemlerini kullanırlar.

Parçada anlatılanlardan hareketle formel bilimler için aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Formel bilime konu edilen şeyler olgusal alanın dışında yer alan varlıklardır.
B) Mantık ve matematik formel bilim olarak değerlendirilir.
C) Formel bilimde bilgi elde edilirken yöntem olarak tüm dengelim yöntemi kullanılır.
D) Fizik, Kimya, Biyoloji gibi bilimler yöntem olarak tümevarım yöntemini kullanırlar.
E) Formel bilimler mekan ve zamanda yer almamaları nedeniyle, elde ettikleri bilgilerin doğruluğu tartışmalıdır.

9. Felsefe de din de insanı ve evreni tanımak ister. Evrenin oluşum aşamaları, insanın yaratılması ya da oluşumu, insanın evrendeki varlıksal sırrı, mutluluğun insan için önemi, gibi konularla hem din hem de felsefe ilgilenmektedir. Felsefe bu konuları akıl ve de mantık ile çözmeye çalışırken, din ise, inanç(iman) temeli ile gerçekleştirmiştir.

Bu parçaya göre felsefe ve din için aşağıdakilerden hangisi çıkartılamaz?

- A) Konuları açısından benzerlik gösterdikleri
B) Evrene ve insana ilişkin konulara değindikleri
C) Felsefenin akla, dinin inanca dayandığı
D) Öte dünya inancı için hem felsefe hem de dinin ortak ve benzer fikirler ortaya koydukları
E) Her iki bilgi türünde kaynak olarak deneye başvurmadıkları

1. C	2. C	3. E	4. E	5. A	6. D	7. D	8. E	9. D
------	------	------	------	------	------	------	------	------

1. Doğru, kesin ve değişmez bilginin arayışında, bilginin kaynağını akılda bulan düşünürler, duyu deneyimlerinin kişiden kişiye değişmesini öne sürerek, bilginin kaynağı olarak duyu verilerini reddetmişlerdir. Evrendeki her şey hareket halindedir ve onlardan gelen duyu verileri değişen şeylerin bilgisidir. Hareket ve oluşun olduğu yerde de kesin, değişmez, genel – geçer bilgiye ulaşmak elde değildir. Onlara göre, duyu verilerini, aklın bizzat kendisinde yer alan birtakım kategoriler ve yetiler düzenlemekte ve işlenen duyu verileri anlamlı bilgilere dönüştürmektedir. Öyleyse her türlü bilginin, gerçekliğin kaynağı akıldır.

Parçada anlatılanlara göre doğru bilginin kaynağı aşağıdakilerden hangisine dayandırılmaktadır?

- A) Rasyonalizm B) Empirizm C) Sensüalizm
D) Kritisizm E) Pozitivizm

2. Bu görüşü savunanlara göre, bilginin kaynağı deneydir. En önemli temsilcisi İngiliz deneyci filozofu John Locke'tur. Zihnimiz doğuştan boş bir levhadır (tabula rasa). Zihnimiz boş bir levha olsa da, üzerine yazılması mümkündür ve bu da insandaki anlama yetisiyle mümkündür. Deneyimlerimizden gelen basit izlenimlerimizin oluşturduğu kavramlarla dolmaya başlar. Belleğimiz ve imgelememiz, duyularımızdan gelen ilk izlenimleri işleyerek, soyut hale dönüştürür ve kavramsal düzeye erişir.

Yukarıda görüşleri ifade edilen felsefi akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sezgicilik (Entüisyonizm)
B) Görüngü bilim (Fenomenoloji)
C) Deneycilik (Empirizm)
D) Akılcılık (Rasyonalizm)
E) Eleştircilik (Kritisizm)

3. "Zihinden bağımsız olarak var olan mutlak varlığın bilgisi ancak akıl ve deneyimin üstünde, içgörü ile varılabilir." **düşüncesini savunan biri için doğru bilginin kaynağında aşağıdakilerden hangisinin olması beklenilir?**

- A) Salt akıl B) Duyum C) Sezgi
D) Fayda E) Fenomen

4. Kant, bilginin kaynağını salt deneyde ve salt akılda bulan düşünülere kuşkuyla bakmakla, her iki tarafın da eksik kaldığını söylemektedir. Bilginin deneyle başladığı doğrudur, fakat deneyle son bulmadığı da açıktır. Kant'a göre duyu verilerinden alınan bilgiler, aklın önsel (a priori) kavramları tarafından işlenir. Kant'ın felsefesi bir uzlaşmadır, o hem katı rasyonalist hem de empirist görüşleri uzlaştırmayı başarmıştır.

Parçada anlatılanlar göre Kant için doğru bilginin kaynağında aşağıdakilerden hangisi yer almaktadır?

- A) Bilginin kaynağında akıl ve düşünce yer almaktadır.
B) Doğru bilgi ancak deneysel verilerin sonuçlarıyla ortaya konulur.
C) İnsan bilgilerinin kaynağında olgusal gerçeklikler yatmaktadır.
D) Doğru bilginin kaynağında, dil-düşünce arasındaki mantıksal bağlar yer alır.
E) Doğru bilginin kaynağında duyu verilerinden elde edilen bilgilerin, akılsal çıkarımlarla işlenmesi yatmaktadır.

5. Bu görüşe göre, bilginin sınırları deneyle biter. Onlara göre eğer bir önerme deneyimlenebilir alanın dışına çıkıyorsa onun bilgisi mümkün değildir. "Ruh ölümsüzdür." gibi bir önerme, duyu ve deney sınırları içerisinde gösterilemeyeceğinden dolayı bilginin konusu olmaktan çıkarılır. Bilimsel bilginin dışında hiçbir bilgi yoktur.

Bu parçada ifade edilenlerden hareketle bilginin kaynağı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Dinsel veriler ve metafizik unsurlar bilgi olarak değerlendirilmez.
B) Bilginin amacı ya da hedefi insana fayda sağlamasıdır.
C) Bilimin verileri sadece bilgi olarak değerlendirilmelidir.
D) Tanrı, ruh, ölüm ve de öte dünya anlayışı, pozitivist anlayış için saçma ve de kayda değer değildir.
E) İnsan zihni ve düşüncesinin kaynağı ve de sınırı bilim, bilimsel bilgilerdir.

1. Ortaçağ felsefesinde varlık konusunda dinî metafiziklerin egemen olduğu görülür. Tanrı, evreni ve evrendeki her şeyi özgür iradesiyle yaratmıştır. Tanrı, zaman ve mekân dışıdır; bu evrendeki varlık ve olaylar zamana ve uzaya bağlı olduğu için geçicidirler. Bu dünyadaki oluş süreci, Tanrıdan çıkıp yine Tanrıya dönen bir daire hareketidir.

Bu düşünceden yola çıkarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Ortaçağ felsefesindeki varlık kaynağını Tanrısal olandan almaktadır.
- B) Tanrı evrende var olan her şeyin yaratıcı kaynağıdır.
- C) Dünyada var olan her şey zamana ve mekana bağlıdır.
- D) Evrende bir oluşum vardır ve de bu oluşum sonucu varılan yer sonuç olarak tanrıdır.
- E) Tanrı'da evrende için olarak var olan bir özellik gösterir.

2. Heidegger'e göre varlıkbilim, var olan varlığa dayanır. Varlık elbette burada-varlık (Dasein)'tan daha geniştir. Çünkü burada varlık, varlığın kiplerinden yalnızca biridir. Madde bile toprak, bitki, hayvan, insan v.s. kiplerinde var olabilir. Varlık, düşünmek zorunda olduğumuz şeydir, düşünce de varlıktan ve varlığın özünden başka bir şey değildir. Varlıkbilim de, tüm bilimlerin temelidir.

Heidegger'in bu düşünceleri aşağıdaki varlık görüşlerinden hangisiyle örtüşmektedir?

- A) Varlık düşüncedir.
- B) Varlık maddedir.
- C) Varlık fenomendir.
- D) Varlık hem madde hem de düşüncedir.
- E) Varlık hiçliktir.

3. Sosyal varlık objektif bir şeydir. Yani, düşüncemiz dışında akan, düşüncemize uymaksızın olan Toplum ilişkileri ile Toplum şeyleridir... Tarihte görülen bütün olaylar, yaşadığımız bütün ilişki ve şartlar, yaptığımız bütün faaliyetler ve eserler Sosyal Varlığa girer.

Parçada anlatılanlara göre sosyal varlıkla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkartılabilir?

- A) Sosyal varlık insan merkezli ve de insanın yapıp etmeleri sonucunda oluşmuştur.
- B) Sosyal varlık zihinsel süreçler sonucunda oluşmuş dünsel bir varlıktır.
- C) Toplumsallaşma aşamasındaki tüm gruplar birer sosyal varlıktır.
- D) Sosyal varlık maddi unsurlardan daha çok manevi unsurlara dayanmaktadır.
- E) Sosyal varlık aslında içeriğinde metafizik unsurlar barındırmaktadır.

4. Diyalektik deyince ilk aklımıza gelen şey, özel görünüşü, yani Engels'in deyimiyle "meydana çıkış biçimi" ne olursa olsun, harekettir. Hiçbir şey yerinde durmaz. Her olayın özünü yaratan bu genel hareket kanunları Diyalektik bilimi ile kavranır.

Buna göre Engels'in Diyalektik Bilimi için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Diyalektik yöntem tez, antitez ve sentez aşamaları sonucunda oluşumudur.
- B) Doğada var olan değişim ve de hareketin anlam kazanması diyalektik yöntemle oluşmaktadır.
- C) Diyalektik bilimi ilk çağdan günümüze kadar etkinliği ni korumuştur.
- D) Bilimsel bilginin kesinlik aşamasında diyalektik yöntem kullanılmaktadır.
- E) Evrende gizli kalmış ve de açığa çıkmayı bekleyen şeyleri ancak diyalektik bilim ile sonuçlandırabiliriz.

1. Ahlak, kişisel yaşamımızla ilgilidir. Etik ise daha kuramsal odaklıdır. Ahlak, yaşarken uyduğumuz kurallardır, etik ise bu kurallara yol açan sistemlerdir.

Buna göre;

- I. Trafik kuralları
II. Hasta ve yaşlı ziyareti
III. Erdemin bilgisini elde etme çabası

İfadelerinden hangileri ahlak açısından değerlendirilmesi gereken alanlardır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

2. Ahlaki tutumlar yargılarımızın ifadesidir. İnsanın yapıcı etmesinin duygu, istek ve ihtiyaçlarına göre değerlendirilmesi iyi-kötü vb. yargılardan her birini içeren bir nitelermeye maruz kalması sonucunu doğurur. Ayrıca bu, değer yargılarının iyi ve kötü kavramlarına dayandığının göstergesidir.

Parçada anlatılanlara göre ahlaki tutumlarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Ahlaki tutumlar kesinliği olan olgusal gerçekliklerdir.
B) Ahlaki tutumlarımız genellikle nesnel bir özellik gösterir.
C) Herhangi bir olayın değerlendirilmesi için gerekli olan bir yargı çeşididir.
D) Ahlaki tutumlar öznel bir içerik göstermesi ile birlikte değer yargılarının oluşumu için önemli bir özellik gösterir.
E) Ahlaki tutum, bireyin var olan şeylerin dışında, daha önceden tespit edilmemiş şeylerin ortaya çıkmasını sağlar.

3. Sokrates, düzen ve uyum olan yerde iyi, karışıklık olan yerde kötü ile karşılaştığımızı söylüyor. Bir şeyi iyi kılan, bir düzene sahip olmasıdır. Aynı durum, insan ruhu için de söz konusudur. İnsan ruhu uyumlu olduğu ölçüde insan da mutlu olur. İnsan, ruhunun uyumunu aklını kullanmakla sağlar. Bilgiden doğan iyi, insanı mutlu kılar. Öyleyse bilgiden doğan erdemle, yani ahlaklılıkla mutluluk aynı şeydir.

Buna göre Sokrates'in ahlak görüşüyle ilgili olarak aşağıdaki hangisini savunması beklenir?

- A) İnsanın mutlu olması ancak bilgiyle mümkündür.
B) Toplumdaki düzenin sağlanması için önceden belirlenmiş kurallara uyumu ile sağlanır.
C) Bireyin iyi bir davranış sergilemesi var olan değer yargılarına uyumudur.
D) İyi olan aynı zamanda kesinliği tartışılmayan kurallarla sağlanır.
E) İyinin tanımı gereği bireysellikten uzak nesnel olan şeylerdir.

4. Demokritos mutluluğun işle ilgili bir şey olduğunu söylüyor: "Bahtlılık da ruhundur, bahtsızlık da... ruh, bahtlı bahtsız varlığın durağıdır. Her hazzı değil, ahlakça güzel olana bağlı olanı seçmek gerek."

Demokritos'un mutluluğun kaynağıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Mutluluk maddi şeylerin tatmini ile ortaya çıkar.
B) Ahlaki olarak güzel olanın manevi açıdan değerlendirilmesi durumudur.
C) Mutluluk gizli olanın açığa çıkarılmasıdır.
D) Mutluluk pratik olarak davranışta yansımalarıdır.
E) Mutluluk öznel olanın süreklilik kazanması durumudur.

5. Etik yargıların geçerliliğini belirleyecek bir ölçüt bulmanın neden olanaksız olduğunu görebiliriz. Bu, onların sıradan denemelerimizden bağımsız "salt" bir gerçeklikleri olmamasındandır. Eğer bir tümce hiçbir şey bildirmiyorsa, o tümcenin dile getirdiğinin doğru mu yoksa yanlış mı olduğunu sormak, açıkça anlamsızdır. Gördüğümüz gibi, yalnızca ahlaksal duyguları dile getiren tümceler hiçbir şey söylemezler. Onlar salt duyguları dile getirdikleri için birer duygu anlatımı olarak doğruluk-yanlışlık kategorisi içine girmezler. Onların doğrulanamamaları, bir acı çığlığının ya da bir buyruğun doğrulanamaması ile aynı nedene, yani gerçek önermeleri dile getirmemelerine dayanır.

Yukarıdaki parçada etik yargıların doğrulanamamasının nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Etik yargılar olgu ifadeleri değildir.
 B) Etik yargılar sadece duygularımızı açığa çıkaran ifadelerdir.
 C) Duygu içerikli ifadelerin doğruluğu ve yanlışlığı test edilemez.
 D) Belli bir davranış kalıbının etik açıdan kesinlik olarak doğruluğu yoktur.
 E) Etik yargılar herkesin kabul ettiği olgusal doğrudur.

6. Ahlak olgusu boşlukta veya insanın olmadığı ortamda gerçekleşmez. Ahlak felsefesi, ahlak olgusuna kuramsal olarak yaklaşmanın yanında, toplum içinde tartışılmalı olan ahlak sorunlarına da çözümler getirmeye çalışır. Örneğin, gelirin ve zenginliğin nasıl dağıtılacağı sorunu, cezalandırma sorunu, hayvan hakları sorunu, çevre sorunu gibi sorunlar günlük tartışmalarda hepimizin karşılaştığı sorunlardır. İşte bu sorunlar uygulamalı ahlak sorununun ilgilendiği temel sorunlardır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi uygulamalı etik alanının incelediği konulardan değildir?

- A) Enformasyon etiği
 B) Bilgi etiği
 C) Çevre etiği
 D) Sosyal etik
 E) Biyoetik

7. Teleolojik etiğin karşısında yer alan deontolojik etik ise sonuçtan ziyade doğru eylem problemi üzerinde yoğunlaşır ve ahlaki bir eylemin doğruluğu ya da yanlışlığının, eylemin sonuçlarından bağımsız olarak, onun birtakım ahlaki ödev ya da eylem kurallarını yerine getirip getirmemesi tarafından belirlendiğini öne sürer. Ahlakta eylemin sonucundan ziyade, eylemin temelindeki niyet, ilke ve gerçekleştirdiği ödevin önemli olduğunu öne süren deontolojik etik anlayışı, insanın akıllı ve sorumlu bir varlık olarak yerine getirmek durumunda olduğunu birtakım ödevleri bulunduğu düşüncesinden hareketle, ahlakın temeline ödevi yerleştirir.

Parçada ifade edilen ahlak anlayışının temsilcisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Platon
 B) Kant
 C) Sartre
 D) Aristoteles
 E) Spinoza

8. "İrade bir şeyi sadece yapabilmemiz veya yapamamamızdan yani o şeyi tasdik veya inkar etmek, yapmak veya yapmamaktan ibarettir. Veyahut belki daha ziyade algının bize sunduğu şeyleri tasdik veya inkar etmek, yapmak veya yapmamak için dıştan hiçbir kuvvetin bizi buna zorladığını duymadan hareket etmemizdir. Zira özgür olmam için iki zıttan birini veya ötekini seçmekte kayıtsız olma zorunlu değildir, bilakis iki zıttan biri tarafına, gerek iyi ve doğrunun o tarafta bulunduğunu bildiğim için, gerekse Tanrı'nın zihnimi o tarzda hazırlamış olması dolayısıyla ne kadar fazla meyledersem, o kadar özgür olarak da onu kabul ederim." **diyen birine göre özgürlük anlayışı için aşağıdakilerden hangisini savunduğu söylenebilir?**

- A) Determinist
 B) İndeterminist
 C) Libertanyalist
 D) Fatalizm
 E) Otodeterminist

1. B 2. C 3. C 4. E 5. E 6. D 7. B 8. B

5. Aşağıda verilen bilgilerden hangisi Kant'ın güzellik anlayışıyla ters düşmektedir?

- A) Güzellik, hiçbir karşılık gözetmeksizin hoşlanmaktır.
- B) Güzellik, sonucunda estetik özneye fayda getiren şeydir.
- C) Güzellik, hoş olandan ve faydalı olandan ayrılır
- D) Güzellik, objenin amaca uygun olmasıdır.
- E) Güzel, yalın bir şekilde genel olarak hoş a gidendir.

6. Resim ve heykelde antik Yunan, Roma ve hattâ Rönesans sanatçıları klasik taklit sınırları içinde görünüyorlar. Romantizm ve Realizm sanat akımlarına mensup olanların eserlerinde de tabiattaki varlıklar ve olaylar gerçeğine yakın bir şekilde taklit edilmeye çalışılıyordu. Ama biçimden ziyade renk peşinde koşan izlenimciler, insanın bilinçaltını dışı vurmaya çalışan ekspresyonistler, gerçeklerden kaçıp "gerçek üstü"ne ulaşmaya çalışan sürrealistler, edebiyat alanında da temsilcilerini bulan sembolistler, Picasso'da zirveye çıkan geometrik kübizm v.s. sanatta taklitten ziyade yaratıcılığı ön plana çıkardı.

Parçada anlatılanlardan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Sanat anlayışında kabul gören temel yaklaşım doğada var olanı taklittir.
- B) Eski Yunan ve Roma kültüründe genel olarak sanat anlayışı herhangi bir şeyi taklit etmektir.
- C) Doğada var olan ya da herhangi bir objeyi aslına ne derece uygun olarak resm edilirse o derece estetik bir içerik yakalanmış olur.
- D) Resimden edebiyata sanatın her dalında en yaygın olan sanat anlayışı yaratmadır.
- E) Yaratma ile oluşturulan sanat fikri daha çok tercih edilmiştir.

7. Sokrates, Platon, Aristoteles, Descartesçi ve Kantçı filozoflar, ahlâkçı filozoflardır. Bunlar güzel ve iyi arasında doğrudan bir bağlantı kurarlar. Güzellik; doğruluk, dürüstlük ve iyiliktir. Güzel iyidir ve iyi güzeldir. H. Pierron "güzel, iyinin bir başka adıdır" diyor. Ahlâkçı düşünürler sanatla ahlâkı birleştirip, güzelle iyinin özdeş olduğunu savunuyorlar. J. M. Guyau'ya göre, iyi daima faydalıdır, faydalı daima güzeldir; bu itibarla iyi de güzeldir. Shaftesbury'ye göre de orantı ve düzenin olduğu yerde güzellik, güzelliğin olduğu yerde erdem ve iyilik vardır.

Bu parçada anlatılanlara göre aşağıdaki yargılardan hangisini söyleyemez?

- A) Felsefe tarihinde bazı düşünürler sanatı ahlakla ilişkilendirmişlerdir.
- B) Güzellik, ahlaka ait iyi kavramıyla değerlendirilmiştir.
- C) Ahlakça iyi olan aynı zamanda sanatsal olarak güzel olandır.
- D) Shaftesbury'e göre güzel, niceliksel bir düzenin sonucunda ortaya çıkar.
- E) Sanat sadece estetik bir katkı sonucunda doğada var olanı öznel olarak ortaya koymaktır.

8. L.Wittgenstein, estetik yargıları kişilerin zevkleri hoşlarına giden şey olmaktan çıkarıp tamamen uzmanlığa bağlayarak, onların ortak ve değişmez olduğu konusuna vurgu yapmaktadır. Yani estetik yargıların temelinden duygusallık kaldırılıyor, düşünsellik ve bilgi konuluyor. O zaman, bilgiye dayalı yargıların mantıksal doğruluğu gibi, kurallara uygunluk esasına dayanan estetik yargıların da mantıksal doğruluğu ve genel geçerliliği söz konusu oluyor.

Parçada ifade edilenlere göre estetik yargılarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Akıl ve mantığa dayanır.
- B) Öznel bir değer taşır.
- C) Zaman ve mekana göre değişir.
- D) Kesin değişmez bir özellik gösterir.
- E) Duyguya dayanır.

1. E	2. D	3. C	4. D	5. B	6. A	7. E	8. A
------	------	------	------	------	------	------	------

6. Bilim tarihi araştırmaları yapan bir araştırmacıya, bu için nasıl yapılacağı öğretilmelidir. Yine de yöntem bilgisi çoğu kez yapıldığı gibi usta çırak ilişkisine terk edilebilecek kadar değersiz bir bilgi olarak görülmemelidir. Çünkü ustanın veya bir gün usta olacak çırağın yeteneksiz olması durumunda, usta çırak zincirinin bir halkasında bilginin niteliksizleşerek değerini kaybetme tehlikesi vardır.

Parçada özellikle aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Bilimsel bilginin gereken önemi bilim dünyası tarafından alınmadığı
 B) İnsanların bilgi elde ederken temelsiz bilgilerden kaçınması gerektiği
 C) Bilimde önemli olan diğer bir hususta araştırma sonuçlarının taşıdığı bilimsel değerdir.
 D) Bilim açaşından bilime uymadığı sürece her türlü bilginin sorgulanması gerektiği
 E) Yöntemsel araştırma metotlarının bilimin gereklerine uygun ele alınması gerektiği

7. Bilimsel yargılar nesnel içeriğe sahiptir. Kültürel yapıları farklı olan insanlar bilimsel yargıları değiştirmeden kabul ederler. Oysa ahlaki değer yargıları her kültür ve toplum içinde farklı kabullere sahiptirler. Başka bir toplumda yanlış değerlendirilebilir.

Parçada anlatılanlara göre bilimsel yargıları ahlaki yargılardan ayıran temel faktör aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çağın ihtiyaçlarına göre şekillenmesi
 B) Sürekli olarak dinamik bir içeriğe sahip olması
 C) Sosyal yaşantının oldukça karışık ve karmaşık olması
 D) Günlük hayatta etkisinin hemen hissedilmesi
 E) Olgusal dünyadaki şeylerin mutlak değişmez bilgisine dayanması

8. Bilim, kurumsal bir yapıdır. Bilimi icra eden de insandır. Bilim aynı zamanda, üretim süreçlerinin içindedir. Bilginin yaşama geçirilmesinde, kültürel ve teknolojik platformlarda kullanılmasında o günün değer yapılarıyla iç içedir. Bundan dolayı bilim, günlük çıkar çatışmalarından bağımsız olamaz. Yapılan birçok inceleme ve sorgulamalar belgelemiştir ki, bilimsel araştırmalarda istismar ve yetkiyi kötüye kullanma açaşı vardır.

Bu parçada bilimsel çalışmalarda aşağıdakilerden hangisi ile karşılaşılabileceği belirtilmektedir?

- A) Uygulanmasındaki sıkıntılar
 B) Doğada var olanın betimlenmesindeki sorunlar
 C) Yöntemden kaynaklanan uyumsuzluk
 D) Ekonomik yetersizlik
 E) Bilim insanının taşıması gereken bilim ahlakının olmaması

9. Bilim insanı gerçektelediği deney, gözlem ve elde ettiği verileri, diğer bilim insanları tarafından doğruluğunun kontrol edilmesi ya da araştırmanın aynen veya kısmen tekrarlanabilmesi düşüncesiyle açaık seçik olarak rapor haline getirir. Böylece bilim insanı yaptığı çalışmaları dünya çapında tartışmaya açaımış olur. Bilim bu özelliği nedeniyle bütün ulusların paylaşabilecekleri ortak bir yaşam biçiminin koşullarını hazırlar.

Bu parçada özellikle bilimin hangi özelliği vurgulanmıştır?

- A) Evrensel olması
 B) Sistemli ve düzenli olması
 C) Birikimsel olması
 D) Akıl ve mantık ilkelerine dayanması
 E) Olaylar arasındaki bağı açaıklaması

1. C 2. D 3. C 4. C 5. B 6. E 7. E 8. E 9. A

9. Hz. Muhammed'in görevlerinden biri de ilahî vahiyle insanları bilgilendirmesidir. Ahzâb suresi, 45. Ayetinde şöyle bildirilmiştir: "Ey Peygamber! Biz seni hakikaten bir şahit, bir müjdecî ve bir uyarıcı olarak gönderdik."

Bu, Hz. Muhammed'in hangi görevini öne çıkarmaktadır?

- A) Uyarıcı B) Müjdecî C) Korkutucu
D) Şahit E) Hakikati bildirici

10. Fâtır suresi, 24. ayette "...Her millet için mutlaka bir uyarıcı (peygamber) bulunmuştur." buyrulmuştur.

Peygamberlerin görevi Allah'ın emriyle kimleri uyaraktır?

- A) Tüm insanları B) Müşrikleri C) Kâfirleri
D) Müminleri E) Münafıkları

11. Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyrulur: "(Resulüm!) Sen sevdiğini doğru yola ulaştıramazsın. Ancak Allah dilediğine hidayet verir..." Kasas suresi, 56. ayet.

Buna göre insanları doğru yola ulaştırmak (hidayet) peygamberin hangi durumunu öne çıkarır?

- A) Peygamberin tebliğde gücü yoktur.
B) Peygambere hiçbir yetki verilmemiştir.
C) Peygamberin doğru yola çıkarma gücü olmamıştır.
D) Peygamberin hidayete erdirmek elinde değildir.
E) Peygamber ne isterse, o olur.

12. Kur'an-ı Kerim'de Tövbe suresi, 128. ayette "Andolsun size kendinizden öyle bir peygamber gelmiştir ki sizin sıkıntıya uğramanız ona çok ağır gelir. O size çok düşkün, müminlere karşı çok şefkatlidir, merhametlidir." buyrulmuştur. Hz. Peygamber, her zaman insanların iyiliğini ve hayrını istemiştir.

Buna göre, Hz Muhammed öncelikle aşağıdakilerden hangisine karşı merhamet ve şefkati göstermiştir?

- A) Müslümanlara B) Başka insanlara
C) Tüm insanlara D) Sıkıntısı olanlara
E) Düşkün olanlara

13. Hz. Peygamber, kendisine ve müslümanlara eziyet eden müşriklere beddua edilmesi istendiğinde aşağıda ifade edilenlerden hangisini cevap olarak vermiştir?

- A) Şüphesiz ki merhamet etmeyene merhamet edilmez
B) Hayvanlarınız hakkında Allah'tan korkun, hayvanlarınıza eziyet etmeyin
C) Ben, güzel ahlakı tamamlamak üzere gönderildim.
D) Hepiniz güttüğünüzden sorumlusunuz.
E) Unutmayın ki ben lanetçi olarak değil, rahmet olarak gönderildim.

14. Aşağıda verilen bilgilerden hangisi peygamberlikte ilgili yanlış bir bilgidir?

- A) Dinin yayılması ve tebliğ edilmesinde görevlendirilmiştir.
B) Peygamberler insanüstü bir özellik göstermezler.
C) Mucizevi olayları istedikleri vakit kontrol edip gösterebilirler.
D) Bütün peygamberler toplum hayatında sıkıntı ve çile çekmişlerdir.
E) Peygamberlerin tebliğine inanmayanlar peygamberin insan içinden seçilmelerine karşı çıkmışlardır.

15. Allah'ın peygamberlerini günah işlemekten, isyana düşmekten yasak ve haramları işlemekten koruması, bunları ona engellemesi aşağıdaki durumlardan hangisi ile ifade edilir?

- A) İsmet B) Fetanet C) Tebliğ
D) Sıdk E) Emanet

16. Enbiyâ suresi, 107. ayette "(Resulüm!) Biz seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik." buyurmaktadır.

Buna göre Peygamberimiz bütün insanlığa hangi özelliği ile gönderilmiştir?

- A) Uyarıcı B) Müjdecî C) Yönetici
D) Rahmet E) Şifa

1. D	2. D	3. D	4. D	5. A	6. C	7. A	8. D	9. C	10. A	11. D	12. A	13. E	14. D	15. C	16. D
------	------	------	------	------	------	------	------	------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

1. “Allah odur ki rüzgârları gönderir, bunlar da bulutu kaldırır. Derken Allah onu gökte dilediği gibi yayar ve parça parça eder; nihayet arasından yağmurun çıktığını görürsün. Allah dilediği kullarına yağmuru nasip edince onlar sevinirler.”

Allah, Kur’an’ın Rûm suresinin 48. ayetinde rüzgâr ve yağmurlarla ilgili sonuç olarak ne buyurmuştur?

- A) Allah bulutu kaldırmıştır.
B) Allah bulutu yayar ve parça parça etmiştir.
C) Allah bulut arasından yağmuru çıkartmıştır.
D) Kendisinin yarattığını söylemiştir.
E) Allah rüzgârları göndermiştir.
2. İnsan, bilimsel yöntemlerle keşfettiği bilgiler doğrultusunda hayatı kolaylaştıran ürünler geliştirir. Bilim yoluyla elde ettiğimiz bilgiler evrende bir düzenin olduğunu bize gösterir; ancak bu düzeni kuran yüce Yaratıcının niteliklerini bize din öğretir. Ayrıca din insanın gözlemleyemediği alanla ilgili bilgiler verir.

Dinin gözlemleyemediği bu alan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Biyolojik yasalar
B) Toplumsal yasalar
C) Rüya alemi
D) Metafizik
E) Fizik alemi

3. Kur’an-ı Kerim;
I. İnanç esasları hakkında bilgiler verir.
II. Evrenin yaratılışı hakkında açıklamalarda bulunur.
III. İnsanların barış içinde yaşamaları konusunda öğütlerde bulunur.
IV. İyi ve kötü davranışlar hakkında insanları aydınlatır.
V. Geçmiş toplumların başına gelen olumlu durumlarından söz eder.

Yukarıdaki seçeneklerden hangisinde doğru olmayan bir bilgi vardır?

- A) II B) I C) III D) V E) IV

4. İnsanı diğer varlıklardan ayıran en önemli özellik akıl sahibi olmasıdır. Akıl, duyu organları vasıtasıyla kendine gelen verileri değerlendirir. Nesnelere ve olaylar arasında ilişki kurup daha önceden elde etmiş olduğu birikimleri de kullanarak yeni gerçekliklere ulaşabilir.de aklın bir meyvesidir.

Aşağıdaki seçeneklerden hangisi yukarıda boş bırakılan yere gelmelidir?

- A) Töreler B) Âdetler C) Bilim
D) Kültür E) Din

5. Yüce Allah’ın emir ve yasalarının peygamberlere bildirilmesidir. Bütün peygamberlerin temel görevi ilahî vahyi insanlara ulaştırmaktır. Yüce Allah tarih boyunca insanları bilgilendirmek için peygamberler göndermiştir. Buna göre bu bilginin kaynağı Yüce Allah’tır, muhatabı ise insandır.

Bu bilginin adına ne ad verilir?

- A) Keşf B) Deney C) Algı
D) Vahy E) Bilim

6. Kur’an-ı Kerim’de pek çok ayette,
• “...Hâlâ aklınızı kullanmıyor musunuz?”
• “Düşünemiyor musunuz?”
• “Göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün birbiri ardınca gelip gidişinde akıl sahipleri için ibretler vardır.”

Yukarıdaki ayetlerde öne çıkan temel kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yerler B) Gece C) Gündüz
D) Akıl E) Gökler

7. İnsanoğlu bu yolla pek çok konuda bilgi sahibi olur. Madenin niteliği ve niceliğini de bunun sayesinde öğrenir. İnsan farklı türde kokuları, duyu organları sayesinde birbirinden ayırabilir. Bunlarla çeşitli gözlemler yaparak birçok bilgi ve sonuçlara ulaşabilir.

Yukarıda sözü edilen bilgi elde etme yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Deney B) Akıl C) İlham
D) Duyular E) Vahiy